

INTERFACE XTRA

- **overview**
- **uitgebreide walkthrough door Sweetwater Sound**
- **handleiding**

Hoekige verademing

Ze maken het er bij Kurzweil niet gemakkelijker op. De laatste aanwinst heet PC4. Hoe verhoudt deze relatief betaalbare synth zich tot de illustere PC3-serie en de nog prestigieuzere Forte-modellen? Verwarrend, maar ook opwindend.

door **Stefan Robbers**
stefan@interface.nl

Kurzweil's PC3- en Forte-modellen zijn zeker niet bedoeld voor armlastige muzikanten. De prijzen zijn stevig en de modellen zijn ook qua gewicht niet misse-lijk: de PC3K8 weegt 24,5kg en de Forte met 88 toetsen 21,8kg. Je krijgt daar wel het heerlijke Fatar TP/40L klavier voor terug. Technisch gezien grijpen ze terug op Kurzweil's klassieke V.a.s.t-methode van programmeren. Niet helemaal van deze tijd, zeker niet als je het over gebruiksgemak hebt, maar extreem flexibel en klankmatig vrijwel ongeëvenaard. Al speelt subjectiviteit daarbij ook wel een rol natuurlijk. Wat betreft orkestgeluiden is Kurzweil bijna niet te verslaan. Het feit dat vrijwel alle grote musicals ter wereld in de orkestbak gebruikmaken van de technologie van Kurzweil, spreekt wat dat betreft boekdelen.

De PC4 is op het eerste gezicht niet zo heel verschillend van die twee topmodellen, maar op twee punten scoort hij een stuk beter dan de Forte- en PC3-modellen met 88

gewogen hammer action-toetsen: hij is een stuk goedkoper en hij weegt maar iets meer dan 13kg. Ook heeft hij een 480x272 pixels kleurendisplay, wat 'm in één klap op onoverbrugbare afstand van de PC3-serie plaatst, die een bijna prehistorisch lcd heeft.

Wat hij behalve het display deelt met de Forte is fm-synthese, bekend van Yamaha's legendarische DX7. Sterker nog: de PC4 leest system exclusives van de DX7, dus er staat je een immense bibliotheek van legendarische sounds ter beschikking. Om maar even vooruit te lopen op mijn enthousiasme in de conclusie aan het einde van dit artikel: die relatief grote display gecombineerd met klassieke fm-synthese maakt de PC4 voor sounddesigners onweerstaanbaar. Dat die display naar de huidige maatstaven eigenlijk helemaal niet zo groot is, doet niet af aan het gebruiksgemak dat hij biedt bij het programmeren van fm-parameters.

Legendarisch

De vormgeving van de PC4, het lage gewicht ten spijt, is niet heel verfijnd. Zeer hoekig en

info

- **Prijs incl:** € 2.000,-
- **Distributie:** Sound Service European Music Distribution, +49 33708 9330
- **Internet:** www.sound-service.eu, www.kurzweil.com

er is veel plastic gebruikt opvallend veel ten opzichte van de duurdere modellen. Die hoekige vormgeving komt de bedienings-interface wel ten goede, want alle bedieningsorganen zijn plezierig ruim geplaatst. Je hebt eigenlijk niet meteen in de gaten dat er héél veel en goed geselecteerde realtime controllers voor handen zijn.

Belangrijk zijn de negen druktoetsen, faders en draaiknoppen die enerzijds de orgelfuncties van de KB3-orgel soundengine bedienen, maar die bij gebruik van de andere engines zijn toegewezen aan voor de betreffende sound relevante parameters. Zoals bijna altijd bij Kurzweil synths is alles vrij instelbaar en kun je de meest bizarre controllers en andere bronnen aan letterlijk alle bestemmingen toekennen. De standaardinstellingen zijn op zich best bevredigend, maar de opbouw is in feite modulair, en als je denkt dat je iets kunt verzinnen dat niet mogelijk is, is er altijd wel een forum waarop te vinden is hoe het wél kan. Je fantasie is de grens. Er zijn meer dan voldoende ingangen voor pedalen, zowel om te schakelen als continuous controllers. Live kom je wat dat betreft weinig tekort.

Ook uit het verleden, maar daarom niet minder waardevol: de PC4 heeft op het achterpaneel een aansluiting voor de legendarische ribboncontroller van Kurzweil een van die zaken die een synthesizer uitillen boven de waan van de dag.

Expressief

Het klavier is een apart geval binnen het concept van deze Kurzweil. Tot voor een paar jaar zwoer Kurzweil bij toetsenborden van de – ten opzichte van de verkoopprijs – hoogst haalbare kwaliteit. Meestal betekende dit dat ze dure en zware Fatar klavieren inzetten. Tot groot ongenoegen van Kurzweil-fans voorzagen ze daarna goedkopere modellen zoals de SP-serie van keyboards van lagere kwaliteit. Voor de PC4 hebben ze gekozen voor een Medelli klavier. Ondanks het feit dat dit klavier qua speelcomfort niet kan tippen aan Fatar klavieren of de uitmuntende klavieren van Yamaha's verschillende CP-series, denk ik toch dat dit een juiste en vooral heel slimme keuze is geweest. Zoals eerder genoemd, is het totaalgewicht van de synth bijna ongeloofwaardig laag en klaarblijkelijk heeft het ook consequenties voor de prijs gehad; in positieve zin. Om kort te gaan: ten opzichte van zelfs de betere gebalanceerde synthklavieren is dit toetsenbord ronduit een verademing. Er is veel tegendruk in de vorm van gewicht, de toetsen achtervolgen je vingers

specificaties

- 88 toetsen met hammer action, aanslaggevoeligheid en aftertouch
- 480x272 pixel color-lcd
- 256-stemmig polyfoon
- 16-voudig multitimbraal
- V.a.s.t.-architectuur, KB3-orgelmodeling, fm-synthese met 6 operators, VA1 analoge-synthese-emulatie
- 2GB flashgeheugen voor gebruikerssamples
- 1.000 presets, 4.096 usermemories
- 50 preset-Multi's, 4.096 gebruikers-Multi's
- master-eq/compressor Section
- 1.000 complexe fx-ketens met reverbs, delays, chorus, flange, phaser, eq's, distortions, rotary speaker simulators, compressors en meer
- 2 total fx-units
- controllers: pitchbender, modulatie-wiel, 9 sliders, 9 draaiknoppen, 9 schakelaars, Variation-schakelaar, tempobediening met taptempo, 2 transpose-schakelaars, arpeggiatorbediening, transportbediening, 2 pedaal-ingangen, 2 cc-pedaal-ingangen, ribboningang
- 16-sporesequencer
- 16 midi-cc stepsequencers
- arpeggiators: 1 per Program, 16 per Multi
- uitgangen: 4x (2 paar) ¼" jack gebalanceerd (32bit dac's)
- audio-ingangen: 2x ¼" jack, 1x mini-jack (met fx)
- hoofdtelefoonuitgang: ¼" jack (stereo)
- midi-in/uit
- 2x usb voor midi, back-up en OS-updates
- software editors voor Mac OS X, Windows-pc en iOS (binnenkort)
- meegeleverde accessoires: voetschakelaar, usb-kabel
- afmetingen (hxdxb): 16,51x37,46x127cm
- gewicht: 13,01kg
- externe voeding: 15VDC 2,5A

niet op dezelfde manier als waarop veertjes-mechaniek dat doen, en omdat je harder moet werken en dus vooral bij lage dynamische waardes gemakkelijker kunt doseren, is expressief spelen buitengewoon prettig.

Het samenstellen van splits en layers, het aan- en uitzetten, en onderling in balans brengen daarvan is bijzonder handig georganiseerd en daardoor – bij een ingeving tijdens een optreden – gemakkelijk te doen.

Voor het verlevendigen van sounds is er een aparte stepsequencer die je kunt inzetten om interne parameters in de tijd verloopend van andere waardes te voorzien, of om externe midi-apparatuur aan te sturen. Deze kun je op allerlei verschillende manieren laten starten, hetzij vrij laten lopen.

Conclusie

De PC4 is een érg aantrekkelijke synth: verhoudingsgewijs licht, relatief niet te duur, af-

het oordeel

- + voortreffelijke klank
- + uitmuntende sounds
- + prachtig compromis qua klavier
- + uitdagende architectuur
- + volwaardige fm-synthese
- steile leercurve als je wilt programmeren
- design met voornamelijk plastic

geladen met mogelijkheden om zelf sounds te programmeren én stampvol fantastisch klinkende presets als je zelf juist helemaal géén zin hebt om te programmeren. Het klavier – hoewel niet de top onder de piano-klavieren – doet het verhoudingsgewijs uitstekend. De klank is wel typisch Kurzweil, wat betekent dat veel sounds heel breed en warm klinken; 'Amerikaans' volgens sommigen. Natuurlijk ontmoet de PC4 wat betreft fm-synthese een aantal geduchte concurrenten in Yamaha's Modx- en Montage-serie, maar de geweldige (ietwat bedaalde en niet gemakkelijk te doorgronden) synth-engine, de flexibele, zeer uitgebreide fx-processors én het lage gewicht (terwijl hij toch prima 88 hammer action-toetsen heeft) zorgen ervoor dat de Kurzweil PC4 zeer aantrekkelijk is. Als je al een Kurzweil-fan bent of als je op zoek bent naar een synth powerhouse in de meest letterlijke zin, is dit het moment om toe te slaan.■